

65 . Costișa | Județ: Neamț | Punct: Cetățuia | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 122141.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Epoca bronzului

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Radu Băjenaru, Anca Popescu, Alexandru Vulpe

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Raport

Săpăturile arheologice s-au desfășurat în perioada 1 august-10 septembrie, finanțarea fiind asigurată de MCC.

Principalele obiective vizate în acest an au fost finalizarea cercetării secțiunii SII/02 situată pe platoul înalt al Cetățuiei (platoul A), verificarea structurii depunerilor antropice și înregistrarea succesiunii stratigrafice pe platoul care face legătura între Cetățuia propriu-zisă și terasa înaltă a râului Bistrița (platoul B).

Secțiunea SII/02, cu dimensiunile 14 x 10 m, a fost redeschisă cu scopul de a epuiza depunerea arheologică. În campania precedentă au fost găsite în această secțiune cinci vetre aparținând depunerii Monteoru Ic2-Ic1. Patru dintre ele au fost secționate în 2004. Complexitatea situației surprinse în campania 2004 nu a permis însă finalizarea cercetării complexelor din epoca bronzului. Ca atare, anul acesta au fost secționate V14, observată încă din campania precedentă în c. 6e, la adâncimea de 0,30 m și V.15 din c. 7g, la 0,32 m adâncime. V14 avea formă rotundă, cu dimensiunile 0,45 x 0,40 m și a fost construită pe un strat de pietre plate, de mici dimensiuni, peste care a fost așezat un strat de lut cu o grosime de 4-5 cm. Acest strat de lut era puternic înroșit și compact. V15 avea formă rotundă, dimensiunile 0,65 x 0,60 m. Într-o primă etapă a fost secționată pe jumătate, pe direcția E-V, iar apoi secționată pe direcția NE-SV pentru a fi pusă în relație cu V14, obținându-se astfel un microprofil care cuprindea ambele vetre. V15 a fost construită direct pe pământ. Pe microprofil s-a putut vedea că vetrele V14 și V15 se aflau la baza depunerii Monteoru; reamintim că depunerea Monteoru de la Costișa este alcătuită dintr-un strat relativ compact de pietre de râu, de dimensiuni variabile, cu o grosime de cca. 0,10-0,15 m, între care se află vetre amenajate pe pat de pietre sau cioburi (de tip Monteoru sau Costișa) sau direct pe pământ, vase întregi sau întregibile Monteoru (stilurile Ic2-Ic1), fragmente ceramice, diverse obiecte din piatră, os, lut, oase de animale, bucăți de chirpici, multe dintre acestea din urmă fiind vitrificate; toate stau într-un pământ de culoare cenușie. Cele două vetre au fost amenajate între pietre, însă grupuri de pietre au fost așezate și pe crustele lor; de asemenea, peste vetre se mai aflau bucăți de chirpici și fragmente ceramice Monteoru (cu decor în relief – stil Ic2); chirpicii ocupau o suprafață de cca 2 m², în c. 5-6/f-g, spre NE față de cele două vetre. Unele bucăți de chirpici aveau dimensiuni mai mari, de aprox. 0,10-0,15 m, cu urme de nuiete. După demontarea stratului cu pietre, vetre și ceramică Monteoru, au fost găsite, în c. 9-10/g-h, fragmente ceramice și două vase întregi de tip Costișa, aglomerări de chirpici și cruste de vatră. Acestea stăteau în același pământ de culoare cenușie care conținea și complexe monteorene, însă complexe Costișa marcau baza solului cenușiu.

Sub depunerile din epoca bronzului se afla un sol de culoare castaniu-gălbui care conținea ceramică neolitică (Precucuteni III), cruste de vatră, obiecte din piatră și os, oase de la animale de talie mare. În c. 12g, în solul neolitic, la cca. 0,33 m adâncime față de nivelul actual de călcare (zona este în pantă și din acest motiv stratul vegetal este subțire), pe o suprafață de cca. 1 m², au fost găsite fragmente ceramice Costișa și o amforă aproape întreagă de tip Costișa. Este foarte probabil ca în această zonă să fi fost o groapă (alveolare)

Costișa, altfel nu se explică prezența cioburilor și amforei Costișa în solul neolitic. În ciuda răzuieiilor succesive nu s-a putut distinge conturul gropii. Amfora Costișa a fost așezată cu gura în sus, ușor înclinată către SE. Spre N, la 0,10-0,20 m distanță, se aflau trei pietre cu dimensiunile cuprinse între 0,10 și 0,20 m. Fundul amforei și baza pietrelor se aflau cu cca. 0,10 m mai jos; este posibil ca ele să fi fost așezate pe fundul gropii, pentru că dedesubt nu au mai fost găsite alte materiale din epoca bronzului.

Pe platoul de legătură dintre Cetățuia propriu-zisă și terasa Bistriței (platoul B) au fost trasate trei secțiuni, cu dimensiunile de 10 x 3 m, la 6 m distanță una de cealaltă, care traversau platoul pe direcția V-E, în zona lui cea mai înaltă. Doar în două din cele trei secțiuni trasate s-a început cercetarea. Prima secțiune deschisă a fost SVI, situată în partea vestică a platoului. Pe axul lung al secțiunii au fost fixați țăruiși din metru în metru, numerotați de la 0 la 10, de la E spre V. Pe lățimea ei au fost fixați trei țăruiși notați a-c, pe direcția N-S. În același mod au fost caroiate și celelalte două secțiuni trasate pe platoul B. În SVI a fost găsit un singur complex: o groapă, identificată la adâncimea de 0,26-0,30 m. Aceasta a apărut sub forma unei pete de culoare cenușie (față de solul castaniu roșcat din restul suprafeței S VI), de formă rotundă, cu diametrul de 1,30 m, care conținea aglomerări de chirpici și fragmente ceramice de tip Costișa. După desenul de plan, complexul a fost secționat pe direcția ESE-VNV. Diferența cromatică dintre solul din groapă și cel din restul secțiunii s-a estompat odată cu adâncimea, conturul gropii fiind presupus în funcție de prezența materialului. La -0,40 -0,48 m se aflau pietre de râu cu dimensiuni de până la 0,10 m, dispuse relativ compact. Este posibil ca pietrele să fi fost așezate pe fundul gropii, pentru că sub ele nu se mai aflau alte materiale arheologice. În restul secțiunii au fost găsite câteva fragmente ceramice din epoca bronzului, foarte corodate. Lângă profilul nordic al secțiunii, c. 1-4/a-b, la 0,40 m adâncime, a fost observată o zonă de formă dreptunghiulară, de aprox. 3,70 x 1,20/1,30 m, cu pământ cenușiu; credem că în această zonă am surprins secțiunea SII/1962 care a tăiat platoul pe lățime.

Secțiunea SVII a fost trasată în continuarea secțiunii SVI, la 6 m distanță către E. Spre deosebire de SVI, unde pământul avea o culoare castaniu-roșcată, în SVII avea culoarea brun-cenușie. La adâncimea de 0,35-0,40 m în c. 1-2 și 4-7 au apărut resturile unor construcții in situ. În c. 1-2, relativ pe mijlocul secțiunii, se afla o vatră de mari dimensiuni (1,60 m diametru), amenajată pe un strat de pietriș (V16/05). Jumătatea vestică a vetrei era acoperită de o masă compactă de chirpici cu urme de nuiele. Avea aspectul unui perete prăbușit, cu nuielele orientate aprox. NV-SE. Printre chirpici se aflau câteva cioburi Costișa, iar peste chirpici erau două pietre de dimensiuni medii. O altă piatră stătea direct pe vatră, lângă profilul estic. Către profilul sudic se aflau resturi de chirpici și cioburi acoperite de opt pietre. În c. 4-7, pe o zonă de cca. 3 x 2,30 m, se afla o aglomerare compactă de chirpici și cioburi. În general, cioburile se găseau printre chirpici, dar existau cel puțin două vase sparte in situ care acopereau chirpicii. Ceramica este de culoare portocalie și aparține stilului Costișa; se pot distinge amfore și castroane decorate cu striuri. Deasupra chirpicilor și cioburilor se aflau 10 bolovani. În c. 3/a-c s-a găsit puțin material arheologic; este posibil ca în această zonă să fi intersectat secțiunea SI/1959. Vatra și aglomerarea de chirpici din c. 1-2 au fost tăiate pe latura de N de secțiunea SII/1962, pe care am surprins-o pe o lățime de cca. 0,83 m în capătul dinspre E al lui S VII și de 1,30 m pe profilul de V al lui S VII. Săpăturile au fost întrerupte la acest nivel, rămânând ca obiectiv principal pentru viitoarea campanie cercetarea complexelor descoperite în SVII.

Documentația grafică (planuri și profile ale suprafețelor și complexelor arheologice) a fost realizată la scările 1:10 și 1:20, după situație. Documentația grafică a fost completată cu fotografii digitale.

În 2005 a fost realizată ridicarea topografică a stațiunii arheologice din punctul Cetățuia, pe o suprafață de 2 ha. Măsurătorile au fost efectuate de colectivul de topografi de la Univ. Alba Iulia - IAS.

Informații suplimentare online

[Raportul 3363 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
